

PRODUKCE PÍCE ZE STROMŮ

STROMY PRODUKUJÍCÍ KRMIVO PRO HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA

CÍL OPATŘENÍ

Mladé větve a listy stromů mohou být prořezávány a skladovány, aby se následně využily jako krmivo pro hospodářská zvířata, nebo mohou být použity přímo jako čerstvé krmivo. Krmivo ze stromů poskytuje mnoho výhod, jak pro zemědělce, tak pro jejich hospodářská zvířata. Jedná se o výživnou píci pro zvířata, protože kořeny stromů dosahují do větších hloubek a dokáží se tak dostat k minerálům, které se následně nacházejí i v jejich listech. Zemědělcům můžou stromy poskytnout zdroj zimního krmiva (po vysušení a uskladnění). Jedná se také o určitou pojistku proti výpadku krmiva způsobenou špatným růstem trávy a nedostatečnou sklizní sena. Stromy s hlubším kořenovým systémem a mykorrhizními houbami mají přístup k vlhkosti a živinám, které jim umožňují produkovat zelené listy i v době sucha, kdy louky a pastviny neposkytují dostatek píce.

PODSTATA OPATŘENÍ

Píce ze stromů je získávána řezem, stříháním nebo lámáním větví a větviček listnatých stromů a keřů v plném olistění. Stromy by měly být vyšší, než je výška okusu, a to od 2,3 m do 3,5 m, přičemž hlavní kmen není nikdy širší než 19 cm a nejlepší je, když je tvořen pouze bělovým dřevem. Pokud je kmen celý tvořený bělovým dřevem, pak se poraněná tkáň obvykle kompletně zacelí a nový růst bude probíhat ze všech stran po celém obvodu kmene, čímž se vytvoří tzv. hlavatý tvar. Tyto hlavaté tvary jsou extrémně silné, přičemž jakýkoli následný růst je velmi bezpečný a není náchylný k lámání.

Metody řezání a sušení krmiva ze stromů se liší napříč Evropou, ale základním principem je použití větví s délkou mezi 60 cm a 2 m. Rozšířenou metodou je svázat tyto větve pevně do svazku kroucenými lany z vrby nebo lísky.

Výsadba stromů na pastvinách, tzv. silvopastevní systém, kde jsou větve a listy přirozeně okusovány hospodářskými zvířaty. Tento agrolesnický systém poskytuje celou řadu dalších výhod díky výsadbě stromů na pastvinách: sekvestrace uhlíku, zmírnění eroze půdy a ochrana biologické rozmanitosti. Stromy působí pozitivně na trávení v bacheru a poskytují výživné krmivo skotu i jiným hospodářským zvířatům, dále zlepšují mikroklima a welfare hospodářských zvířat.

Produkce krmiva pro skladování nevyžaduje nezbytně specifické skladovací prostory. Produkce spíše závisí na druhu stromů, zkušenosti řezání větví a dostupných skladovacích zařízeních. Obecně mezi stromy vhodnými pro produkci píče patří: líska, habr, olše, jasan, lípa, moruše, topol, vrba, buk a bříza (do značné míry však záleží na regionu).

NÁŘADÍ A STROJE

Protože ideální větve pro krmení jsou relativně mladé a tenké, je mechanické vybavení obvykle zbytečné. Ruční prořezávací pily a nůžky jsou vhodné pro řezání/stříhání jednotlivých větví. Kosič nebo japonská ruční pila by také mohli být použity pro spodní větve, zatímco pro vyšší je třeba použít nářadí na teleskopické tyči nebo žebřík. Všechny tyto nástroje jsou snadno dostupné ve většině zahradních center nebo obchodech pro kutily a jsou relativně levné – zahradnické nůžky stojí přibližně 10 eur a pokročilejšími prořezávacími nástroji mezi 30 a 50 eury.

Potřebné nástroje a strojní zařízení závisí na tom, co se nachází v dané oblasti. Například, pokud jsou na pozemku živé ploty, mohl by být traktor s žací lištou použit k oříznutí živého plotu mezi listopadem a únorem a pořezané větve by posloužily jako krmivo. Tato metoda by samozřejmě vyžadovala použití externí služby nebo nákup traktoru s žací lištou na živé ploty.

Tři fáze produkce krmiva ze stromů. Zleva doprava - řezání větví teleskopickými nůžkami na prořezávání, skladování řezaných větví jako svazků v suché stodole a nakonec krmení hospodářských zvířat..

OBDOBÍ A PERIODICITA

Stejně jako seno z louky, tak i krmivo ze stromů by mělo být sekáno až do června/července, kdy je strom plně olistěn. Během sušení by svazky měly být skladovány horizontálně nebo zavěšené pod přístřeškem tak, aby listy zůstaly zelené i po 24 měsících v závislosti na druhu stromu. Pokud je o stromy správně pečováno, pak produkují krmivo každý rok.

EKONOMICKÁ DATA

Finanční a časová investice bude záviset na tom, co je pro vás snadno dostupné v době, kdy se rozhodnete pro produkci píče ze stromů.

Pokud je nutné vysadit nové stromy, je třeba zohlednit i náklady na sazenice a výsadbu stromů. Také čas bude hrát určitou roli, protože „krmné stromy“ (ze sazenic) potřebují mezi 2 a 4 lety k tomu, aby začaly produkovat dostatečně silné větve pro sekání. Navíc výnos bude několik prvních let pouze, než se strom plně vyvine.

Ideální je sklízet stávající dospělé stromy nebo živé ploty, protože mladé stromy nepřinášejí dostatečné výnosy. V takovém případě by investice do vhodných nástrojů, jako jsou ruční prořezávací pily nebo zahradnické nůžky, představovala jediné, ale nezbytné finanční náklady. Se správnými nástroji a dostatečnou pracovní silou není zapotřebí mnoho času na řez větví. Časová náročnost se odvíjí od toho, kolik ze stromů chcete produkovat a kolik je k dispozici. Důležité z hlediska kvality krmiva je sklízet větve v letních měsících, kdy jsou listy zelené a plné živin.

Nějaký čas zabere také svazování větví do svazků a jejich ukládání na suchém chráněném místě jako je stodola. Pokud nevládníte vhodné skladovací prostory a rozhodnete se je postavit nebo pronajmout od souseda, stane se cena opět významným faktorem.

Krmivo ze stromů se zřídka kupuje nebo prodává - tato praxe je obvykle zdrojem krmiva pouze pro samozásobování.

PRAKTICKÝ PŘÍKLAD

V panství Knepp v Sussexu v jižní Anglii se krmivo ze stromů sklízí v červnu a červenci, kdy je nejvíce živin v půdě. Větve jsou odřezávány kosířem a mají délku mezi 150 cm a 250 cm. Následně se skladují jako otepy nebo pevné svazky ve stodole a během podzimu a zimy se suší. Od února jsou pak krmeny Exmoorskými poníky a Anglickým dlouhorohým skotem.

Mezi vhodné druhy dřevin používaných pro krmení v Kneppu patří třešeň, dub, líska, planá jabloň, přičemž jasan a jilm jsou dvě klíčové dřeviny. Období od února do jara je pro zvířata potravně nejchudší částí roku a právě v této době se jim podává píce ze stromů. Zvířata odstraní listy z větví během několika minut a v následujících dnech konzumují kůru, pupeny a větvičky.

Pokud se čerstvé větve skladují správně, vydrží na nich suché zelené listy až 24 měsíců.

Seno ze stromů – mluví Ted Green - Knepp Safari | https://youtu.be/_GAR1FN-qwc

Bert Evans-Bevan
European Landowners Organisation
67 rue de Trèves
B - 1040 Bruxelles
Belgium
robert.evans-bevan@elo.org

agroforestrysystems.eu

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

